



Číslo: 6032/2021-2022

SPRÁVA

o výsledkoch školskej inšpekcie

vykonanej v dňoch od **12. 01. 2022 do 14. 01. 2022 a 17. 01. 2022**

Názov kontrolovaného subjektu	
Základná škola s materskou školou	
Sídlo	Stará Kremnička 33
Zriaďovateľ	Obec Stará Kremnička

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

Mgr. Jarmila Kušpálová, riaditeľka školy

Bc. Monika Vanková, zástupkyňa riaditeľky školy pre MŠ

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 6032/2021-2022 zo dňa 07. 01. 2022

inšpekciu vykonala:

PaedDr. Miroslava Dobiasová, PhD. školská

inšpektorka, ŠIC Banská Bystrica

.....

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKČIE

Stav realizácie hudobnej výchovy a podpory rozvíjania hudobnej gramotnosti detí v materských školách

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

MŠ podľa zriaďovateľa	obecná		
Forma výchovy a vzdelávania	celodenná		
Počet tried	2	Vyučovací jazyk	slovenský
Počet detí	41	<i>z nich počet detí so ŠVVP</i>	0
		<i>z nich počet detí zo SZP/MRK</i>	0
Počet pedagogických zamestnancov	5	<i>z nich počet vedúcich pedagogických zamestnancov MŠ</i>	1
Počet pedagogických asistentov	1		

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

Formálne predpoklady pre plnenie zámerov hudobnej výchovy a podpory rozvíjania hudobnej gramotnosti detí

MŠ deklarovala vo vlastnom zameraní v *Školskom vzdelávacom programe „Kľúčik“* (ďalej ŠkVP) priblíženie ľudových zvykov a tradícií bez bližšej konkretizácie do vlastných cieľov. Stratégie VVČ vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra so zameraním na hudobnú výchovu (ďalej HV) a podporu rozvíjania hudobnej gramotnosti (ďalej HG) v rámci učebných osnov absentovali. Aktivity plánované v *pláne práce* na aktuálny školský rok (ďalej plán práce) v spolupráci so Súkromnou strednou odbornou školou pedagogickou v Žiari nad Hronom a ZUŠ v Kremnici vytvárali predpoklady pre podporu pozitívneho vzťahu detí k hudbe i rozvoju ich HG. MŠ s účasťou rodičov (vplyvom pandémie Covid 19) neuskutočňovala žiadne podujatia, ale na videách zverejnených na webovej stránke MŠ pri príležitosti tradičných sviatkov detí aktívne prezentovali hudobné schopnosti a hudobné zručnosti v rôznych hudobných činnostiach.

MŠ nemala rozpracované *zámery, pravidlá v oblasti HV* a podpory HG detí, ale *triedne knihy* svedčili o pravidelnej realizácii cielenej vzdelávacej aktivity. Hospitáciou školskej inšpekcie bolo priebežne sledované v triede 4-6-ročných detí necielené zaradovanie analyticko-syntetických činností so slovami, spev piesní i hranie hudobno-pohybových hier. V triede 2-4-ročných detí učiteľka využívala spev veršov známych hudobno-pohybových hier počas hygienických návykov a počas presúvania sa detí z triedy do iných priestorov. Integráciu činností podporujúcich HG detí potvrdili aj odpovede 66,7 % učiteľiek v dotazníku zadanom školskou inšpekciou.

Plánovaný obsah činnosti ani zápisnice z rokovaní *pedagogickej rady*¹, nedokumentovali prerokúvanie problematiky HV a rozvíjania HG detí, ani prezentovanie poznatkov zo vzdelávania súvisiacich s témou. Plán vnútroškolskej kontroly riaditeľky školy ani plán hospitačnej činnosti zástupkyne riaditeľky pre MŠ neboli zamerané na kontrolu uvedenej oblasti.

MŠ využívala pozorovacie hárky, v ktorých *zaznamenávala prejavy detí* v oblastiach podporujúcich rozvíjanie hudobnej gramotnosti (sluchové vnímanie). Venovanie pozornosti deťom z hľadiska rozvoja ich hudobnosti dokumentovali aj odpovede učiteľiek v dotazníku. Uskutočnenie aktivít s prezentovaním hudobných schopností a hudobných zručností detí potvrdila aj správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach za školský rok 2020/2021.

Učiteľky nemali vypracované *metodické materiály* k plneniu zámerov súvisiacich s HV, ale mali k dispozícii bohatý repertoár literatúry s notovým záznamom rôznych druhov piesní² a hudobno-pohybových hier. Ich využívanie na rozširovanie repertoáru u detí najmä v triede 2-4-detí nebolo sledované, učiteľka sprostredkúvala deťom texty zo známych hier (na hada)

¹ 02. 09. 2021 a 09. 11. 2021

² Spievaj si, vtáčatko - slovenské ľudové piesne pre deti malé i väčšie; Slovenské ľudové piesne; Piesne pre najmenších, Ľudové piesne v klavírnej úprave, Pesničky pre malých muzikantov, Zlatá brána, Mlad' sa hrá, Peťko a vlk, Deti z nášho domu - piesne pre najmenšie deti so sprievodom klavíra, Malí hudci, Spevom k šťastiu, Šťastné a veselé vianočné zvyky a koledy, Piesne, hry a riekanky, Tisíc slovenských ľudových piesní

so spevom (Do mestečka Poriadkova, Jedna druhej riekla), ktoré neobohacovali poznanie detí a adekvátne nepodporovali ich HG.

Všetci *pedagogickí zamestnanci* zabezpečujúci predprimárne vzdelávanie spĺňali kvalifikačné predpoklady na výkon pracovnej činnosti v MŠ. V období ostatných 2 rokov neboli zapojení do vzdelávania v sledovanej oblasti prostredníctvom poskytovateľov profesijného rozvoja, čo dokumentovali aj ich odpovede v dotazníku.

Priestorové podmienky umožňovali spontánne a riadené učenie pri plnení cieľov HV. 4-6-ročné deti mali zabezpečený prístup k rytmickým hudobným nástrojom Orffovho inštrumentára v triede, v čase konania inšpekcie aj prostredníctvom situačne pripraveného kútika, čo im umožňovalo na podnet učiteľky získavať skúsenosti s hrou na detských rytmických nástrojoch.

MŠ disponovala adekvátnym *materiálno-technickým vybavením* melodickými hudobnými nástrojmi³, detskými rytmickými nástrojmi, audiovizuálnou technikou, detskou i odbornou literatúrou, ktoré boli efektívne využité na podporu plnenia cieľov HV v triede 4-6-ročných detí, kde sa využívanie elektronického klavíra prejavilo na hlasovom rozsahu detí, prezentovaním hudobného sluchu a hudobného cítenia. Klavír-pianíno bol umiestnený v jedálni na prízemí, čo neumožňovalo jeho cieľavedomé využívanie vo VVČ. Učiteľky v dotazníku pozitívne hodnotili vybavenie MŠ, potvrdili využívanie melodických hudobných nástrojov a uviedli, že problém pri činnostiach s hudobným zameraním im spôsobuje vysoký počet detí.

Výchovno-vzdelávacia činnosť

V čase konania inšpekcie bol *v triede 2-4-ročných detí* cielene plánovaný a plnený štandard zo vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb. Učiteľka v tejto triede spievala jednoduché, známe texty počas vykonávania hygienických návykov deťmi i pri prechádzaní do iných priestorov, bez udania adekvátneho tónu na melodickom nástroji, vplyvom čoho spievala veľmi nízko a nepodporovala tak rozvíjanie hlasového rozsahu detí. Pobádala deti k jednoduchým pohybom – pohupy na mieste- na riekanku (Jedna druhej riekla), či textu piesne (Dnes je veľká paráda, Do mestečka Poriadkova).

V triede 4-6-ročných detí boli cielene realizované zámery zo vzdelávacej oblasti HV vo vzdelávacej aktivite – samostatnej organizačnej jednotke.

Niektoré deti už *v čase hier a hrových činností podľa výberu* so záujmom v situačne vytvorenom kútiku samostatne manipulovali s rytmickými hudobnými nástrojmi, pomenúvali ich a komunikovali s učiteľkou o spôsobe hry. Následne realizovaným rozhovorom vo vzdelávacej aktivite, porozumeli zámeru činnosti, na notovom zápise taktu poznali hudobnú terminológiu (husľový kľúč, notovú osnovu), reagovali na noty zobrazené symbolom vločky, chápali i význam zobrazenej štvrtovej pomlčky. Pri dychovom cvičení boli nabádané k správne nadvýdychu i plynulému výdychu, vo výdychovej fáze boli učiteľkou vedené k hospodáreniu s dychom predlžovaním výdychovej fázy a k prezentovaniu správnych návykov súvisiacich s držaním tela. Aktívne sa zapájali do hlasových cvičení, spievali po vzore učiteľky intonačne čisto v primeranom hlasovom rozsahu. Ich hlasový ústroj bol dostatočne precvičený účinkom hlasovej rozcvičky s podporou melodického hudobného nástroja. Deti reagovali na udávanie tónu hrou učiteľky na elektronickom klavíri adekvátnou polohou hlasu. V hlasovej rozcvičke prejavili zvládnuté rytmické činnosti a skúsenosti s vokálnou rytmizáciou slov a slovných spojení, do synchronnej rytmizácie sa zapájali všetky deti. Na pokyn učiteľky

³ klavír pianíno a elektronický klavír

prejavovali citlivosť pre intenzitu. V interaktívnych aktivitách permanentne prejavovali záujem o hudobné činnosti, vokálne rytmizovali hudobnú skladbu v 4/4 takte, podľa pokynov údermi ozvučných paličiek na drevené snehové vločky. Imitovali hru učiteľky najskôr vo forme vokálneho ostináta a po aktívnom vnímaní a prežívaní krátkej skladby ozvučnými drievkami reagovali na tempo i rytmus reprodukovanej hudby. Disponovali rozvinutou *jemnou motorikou*, prejavili zručnosť pri manipulácii s rytmickými hudobnými nástrojmi, vplyvom preferovania inštrumentálnych a hudobno-pohybových činností učiteľkami, čo dokumentovali ich odpovede v dotazníku. Sluchovo-percepčné schopnosti prejavili aj v zdravotnom cvičení pri vykonávaní lokomočných pohybov, keď cvičili v tempe rytmu na reprodukovanosť hudbu.

Učiteľky v dotazníku deklarovali využívanie vokálnych, inštrumentálnych a hudobno-pohybových činností, menej počúvanie hudby. Využívanie hudobno-dramatických činností nepotvrdili. Na otázku týkajúcu sa frekvencie vzdelávacích aktivít s hudobným zameraním počas týždňa i mesiaca odpovedali učiteľky odlišne.

V triede 4-6-ročných detí učiteľka podporovala ich spevácke, sluchové, hudobno-rytmické, priebežne i hudobno-pohybové realizovanie sa. Permanentným monitorovaním a nabádaním k hudobným činnostiam použitím rytmických hudobných nástrojov, rytmickej hudby i aktuálnych učebných pomôcok ich motivovala k hudobným činnostiam. Učiteľka priebežne i v závere využila všeobecnú pochvalu detí, niektoré mali možnosť vyjadriť (prevažne jednoslovné), čo sa im z činností najviac páčilo, ale záverečné hodnotenie vzhľadom k ich individuálnym schopnostiam a výkonom nebolo uplatnené, čím adekvátne nepodporovalo rozvíjanie ich hodnotiacich spôsobilostí.

1.3 INÉ ZISTENIA

V súvislosti so sledovaním stavu realizácie HV a podpory rozvíjania HG detí v materských školách bola vykonaná hospitácia aj v triede 2-4-ročných detí, kde bol cielene plnený vzdelávací štandard vo vzdelávacej aktivite zo vzdelávacej oblasti zdravie a pohyb.

Zapojením školy do Národného projektu⁴ „Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov II“ získala MŠ finančné zdroje na pedagogického asistenta, ktorý bol permanentne nápomocný 2-4-ročným deťom v hrách, sebaobslužných činnostiach i pri stolovaní. Priebežne sa zapájal do ich hier, konštruoval s nimi, komunikoval o hre, vplyvom čoho niektoré deti zotrvali v konštruktívnych a manipulačných hrách dlhší čas. Ostatné deti následkom absentujúceho priameho zapojenia sa učiteľky do hier pobežovali po triede, menili činnosti a hry, krátko manipulovali s rôznymi hračkami i neprimerane náročnými pomôckami (napr. logiko-primo). Učiteľka ich z priestoru slovne nabádala hrať sa, variť v kuchynke, modelovať, obliekla dieťaťu odev na hru na lekára, čo ale deti bez jej priamej účasti, bez rozvíjania, podporovania a obohacovania obsahu hier vzhľadom k rozvojovým možnostiam a schopnostiam nerealizovali. Priebežne boli podnecované k rôznym náhodným činnostiam (počítaniu do 10) i k vyfarbovaniu neprimeraných, nafotených obrázkov na malých formátoch papiera (A4). Na spev piesne učiteľkou „Do mestečka Poriadkova“ reagovali zapojením sa do ukladania hračiek, pričom prejavili schopnosť sluchového vnímania textu a jeho symbolického porozumenia súvisiaceho s ukončením hier.

Počas hier i ostatných činností deti prejavovali bezkonfliktné správanie sa medzi sebou, zaujímali sa o dianie v triede, pozitívne reagovali na požiadavky ostatných detí, navzájom aj v kontakte s dospelými vyjadrovali svoje požiadavky, zapájali sa do rozhovoru, odpovedali

⁴ MPC Bratislava, spolufinancovaný Európskym sociálnym fondom v operačnom programe Ľudské zdroje s cieľom: Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť kompetencie detí a žiakov

na otázky. Učiteľka v rannom kruhu bez použitia akejkoľvek pomôcky vyžadovala od detí neprimerane náročné a abstraktné informácie: určiť deň v týždni, ročné obdobie, názov aktuálneho mesiaca. Na ich odpovede nevytvorila adekvátny čas, odpovedala za deti, prípadne im napomáhala slabikovaním slov.

Pri vykonávaní osobnej hygieny súčasne celou triedou neboli zohľadnené reálne priestorové podmienky a počet hygienických zariadení. Vplyvom nevenovania adekvátnej pozornosti učiteľkou boli deti pri vykonávaní hygienických návykov nedôsledné. V stravovaní a v sebaobsluže boli primerane samostatné, pomáhal im pedagogický asistent, nenásilne ich prikrmovali učiteľky.

Vzdelávacia aktivita zo vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb bola nevhodne organizovaná hneď po jedle (po desiatej). Veľkosť plochy v triede pokrytá kobercom určená na pohybové činnosti nezodpovedala počtu detí, vplyvom čoho sa pohybovali počas cvičenia aj po podlahe bez koberca. Na slovnú motiváciu (napodobňovanie zvierat) reagovali správnym pohybom, ale vplyvom častých prestojov zapríčinených rozvláčnym rozprávaním učiteľky bola rušná časť pomalá, deti si lokomočné pohyby dostatočne neprecvičili. Dychové cvičenia neboli technicky správne realizované ani účinné (so slovnými pokynmi ideme sa vydýchať, výborne, vydýchali sme sa). Relaxácia vplyvom jej nevhodného zaradenia (po lokomočných pohyboch) a požadovaním polohy detí (ľahom na bruchu tvárou na koberec) nebola efektívna. Jednotlivé zdravotné cvičenia nezohľadňovali rozvojové možnosti a schopnosti 2-4-ročných detí, vplyvom čoho neprejavovali adekvátny záujem o cvičenie a vykonávanie niektorých cvičení bolo povrchné a sporadické. Pri nácviku hodu horným oblúkom absentovala na stanovišti ukážka hodu učiteľkou, slovné vysvetľovanie bolo menej účinné. Deti hod horným oblúkom zvládli, papierová guľa však nebola vhodným náčiním na hod na cieľ, ktorým bol pohybujúci sa kruh, preto pri hádzaní nerešpektovali pravidlá týkajúce sa dodržiavania vzdialenosti od cieľa. Vplyvom preorganizovania dopoludnia, častými prestojmi, nezohľadnením ich záujmov (hrať sa), schopnosti z hľadiska dĺžky udržania pozornosti sa prevažne voľne pohybovali v priestore a o činnosti neprejavovali adekvátny záujem. V závere bola využitá nekonkrétna pochvala (všetkých chválím) bez zdôvodnenia.

Niektorým deťom bolo opakovane zadané vyfarbovanie prefotených obrázkov, s občasným usmerňovaním správneho držania nevhodného grafického materiálu, bez dôrazu na zaujatie správnej polohy deťmi. Organizovaním identických činností sa skrátil čas pobytu vonku, ktorý tvorila len spoločná vychádzka cez dedinu spolu so 4-6 ročnými deťmi. Dĺžka vychádzky nezohľadňovala schopnosti 2-4-ročných detí, ani požiadavky ŠVP na organizáciu, realizáciu pobytu vonku i plnenie jeho funkcií.

2 ZÁVERY

Plánované aktivity, ich realizácia na videonahrávkach pri príležitosti tradičných sviatkov umožnili deťom aktívne prezentovanie rôznych hudobných činností, deti v nich preukázali vokálne, rytmické i hudobno-pohybové zručnosti. Vybavenie MŠ melodickými a rytmickými hudobnými nástrojmi, didaktickou technikou a literatúrou hudobného charakteru vytváralo predpoklady pre účinné rozvíjanie hudobných schopností, zručností a návykov detí. MŠ vytvorila formálne predpoklady pre plnenie zámerov HV a podporu rozvíjania hudobnej gramotnosti detí.

Absencia cieleného plánovania HV vo všetkých formách dňa neumožňovala zmysluplné integrované plnenie a systematické rozvíjanie elementárnych hudobných schopností

a zručností detí, čo bolo podmienené prezentovaným zastaraným repertoárom piesní a hudobno-pohybových hier.

Intuitívne a priebežné zaraďovanie hudobných činností s využívaním materiálno-technického vybavenia, hra na melodickom hudobnom nástroji, akceptovanie odporúčaných metodických postupov pri realizácii hudobných činností v riadenej vzdelávacej aktivite, sa pozitívne prejavili v rozvinutých elementárnych hudobných schopnostiach 4-6-ročných detí, v zručnosti manipulovať s ozvučnými paličkami, v percepčných i rytmických činnostiach aj počas zdravotného cvičenia.

SILNÉ STRÁNKY

- materiálno-technické zabezpečenie melodickými a rytmickými hudobnými nástrojmi na podporu rozvoja hudobnej gramotnosti detí,
- využívanie melodického hudobného nástroja na podporu hudobných schopností 4-6-ročných detí.

OBLASTI VYŽADUJÚCE SI ZLEPŠENIE

- cielená integrácia hudobných činností vo všetkých formách dňa,
- využívanie melodického hudobného nástroja na podporu hudobných schopností v triede 2-4-ročných detí,
- rozširovanie repertoáru riekaniek, piesní, hudobno-pohybových hier vzhľadom na schopnosti detí, tému týždňa, aktuálne ročné obdobie.

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. odporúča

- podporiť a rozvíjať adekvátny hlasový rozsah 2-4-ročných detí hrou učiteľky na melodickom hudobnom nástroji, obohatiť vlastný repertoár piesní a hudobno-pohybových hier v súvislosti s aktuálnym ročným obdobím, témou týždňa i s ohľadom na rozvojové možnosti a schopnosti detí,
- využívať hru a hranie sa učiteľky s deťmi ako základnú metódu a prostriedok v učení a učení sa detí,
- dodržiavať organizačné podmienky na realizáciu pobytu vonku a odporúčané metodické postupy pri realizácii zdravotných cvičení v triede 2-4-ročných detí,
- zabezpečiť bezpečný priestor na pohybové činnosti v triede 2-4-ročných detí.

PÍSOBNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII:

1. ŠkVP „Kľúčik“,
2. tematický plán na školský rok 2021/2022 ŠkVP Kľúčik (témy na mesiace),
3. školský poriadok,
4. plán práce pre deti pokračujúce v povinnom predprimárnom vzdelávaní,
5. plán aktivít v školskom roku 2021/2022,

6. plán práce materskej školy, školský rok 2021-2022,
7. zápisnica z pedagogickej rady konanej dňa 02. 09. 2021 a 09. 11. 2021,
8. plán vnútroškolskej kontroly riaditeľky školy,
9. diagnostické záznamy detí,
10. plán profesijného rozvoja a kariérneho postupu pedagogických zamestnancov 2020/2024,
11. program adaptačného vzdelávania pre pedagogického asistenta,
12. doklady o vzdelaní pedagogických zamestnancov, o absolvovaní funkčného vzdelávania, o vykonaní atestácie zástupkyňou riaditeľky školy pre MŠ,
13. triedne knihy,
14. správa o VVČ, jej výsledkoch a podmienkach materskej školy za školský rok 2020/2021,
15. plán VVČ v triede 2-4 a 4-6-ročných detí.

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: PaedDr. Miroslava Dobiasová, PhD.

Dňa: 31. 01. 2022

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Banská Bystrica:
PaedDr. Miroslava Dobiasová, PhD.

b) za kontrolovaný subjekt zodpovední vedúci zamestnanci:
Mgr. Jarmila Kušpálová
Bc. Monika Vanková

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 09. 02. 2021 v Starej Kremničke:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Banská Bystrica:

PaedDr. Miroslava Dobiasová, PhD.

b) za kontrolovaný subjekt zodpovední vedúci zamestnanci:

Mgr. Jarmila Kušpálová

Bc. Monika Vanková

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných od prerokovania):

Mgr. Jarmila Kušpálová, riaditeľka školy

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

PaedDr. Miroslava Dobiasová, PhD. , školská inšpektorka

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti